

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИКО – МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

Олешко Я.І., Державний ВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ, Україна

В сучасних умовах господарювання промислових підприємств, що характеризуються високим рівнем невизначеності, досягнення стійкого положення підприємства і його ефективного функціонування вимагає вирішення багатьох складних завдань. Найважливіше з них – це максимально повне використання потенційних можливостей, формування здатності швидко адаптуватися до змінної ситуації на ринку. Можливості щодо досягнення цілей промислового підприємства, і прискорення їх досягнення, мають на увазі наявність певних виробничих ресурсів. Будь-який рівень ієрархії виробничої системи традиційно містить наступні ресурси: технічні ресурси, технологічні ресурси, кадрові ресурси, просторові ресурси, фінансові ресурси, природні ресурси тощо. Кожен із вказаних видів ресурсів є сукупністю можливостей досягнення цілей підприємства. Це означає, що маючи в своєму розпорядженні ті або інші ресурси (техніка, допоміжне устаткування, матеріали, природні ресурси, кадри й інші ресурси), виробнича система здатна в тій або іншій мірі забезпечувати задані обсяги виробництва.

Кожен окремий ресурс може розкритися повністю тільки за умови системності з іншими ресурсами. Наприклад, можливості, які має в своєму розпорядженні техніка, не можуть бути реалізовані без відповідної кваліфікації працівників, без застосування відповідних основних і допоміжних матеріалів. Отже, ефективність функціонування підприємства в цілому, з одного боку, визначається ефективністю кожного виробничого підрозділу, що входить до його структури, з іншого – взаємною координацією цілей всіх виробничих підрозділів, що сприяють досягненню загальних цілей підприємства. Тобто можливості досягнення загальних цілей є сумою локальних можливостей досягнення цілей по всіх виробничих підрозділах.

Питання стосовно особливостей ресурсної політики промислових підприємств, управління їх ресурсним потенціалом привертало увагу багатьох вітчизняних вчених, серед них такі, як О.І.Амоша, О.С.Астахов, О.Г.Вагонова, Т.А.Гатов, Г.К.Губерна, Ю.З.Драчук, А.І.Кабанов, О.Ф.Ляшенко, Л.Л.Майзель, В.Є.Нейєнбург, І.В.Петенко, Б.Л.Райхель, С.С.Резніченко, Т.Б.Решетілова, В.І.Саллі, І.А.Фесенко, Ю.П.Ященко та інші. Щодо зарубіжних концепцій управління ресурсним потенціалом, то слід відзначити популярність методики поопераційного розрахунку собівартості на основі обліку витрат ресурсів (Activity-based costing, ABC). В основі ABC лежить твердження, що для виробництва кожного товару або послуги потрібно виконати ряд операцій (функцій), кожна з яких вимагає певних ресурсів. Необхідно розрахувати витрати на виконання кожної операції - і сума їх, з певними виправленнями, буде становити собівартість товару (послуги). Дана методика заснована на процесному підході до управління, вона є складною і потребує значних організаційних перетворень і як наслідок – наявності вільних фінансових ресурсів.

На сьогоднішній день дуже важливим є дослідження категорії ресурсного потенціалу промислового підприємства, що зумовлено необхідністю оцінки можливостей його майбутнього розвитку, оскільки при цьому враховуються напрями розширення, поповнення і відтворення джерел ресурсів. Розглянемо теоретичні підходи щодо визначення категорії «ресурсний потенціал». Ресурсний потенціал є системою ресурсів, що потрібно використовувати комплексно, тобто є обов'язковим взаємодоповнювати окремі ресурси в процесі виробництва. Важливою особливістю категорії ресурсного потенціалу є також і те, що вона передбачає можливість взаємозамінюваності ресурсів, що використовуються у виробництві. Багатофункціональність більшості видів ресурсів створює умови варіації вживання різних їх видів і елементів для досягнення одного і того ж заданого кінцевого результату. Отже, найважливішим економічним показником будь-якого варіанта розвитку промислового підприємства є його ресурсний потенціал, і враховувати цей чинник необхідно, оскільки виробничі ресурси завжди обмежені. Якщо керуватися цією обставиною безпосередньо й ізольовано, то критерієм кращого варіанта завжди буде мінімум використовуваних ресурсів. Однак такий критерій не може бути прийнятий в принципі, оскільки він стимулює пріоритет найбільш дешевих варіантів розвитку підприємства, що в перспективі прирікає його економіку

до застою. Збільшення ресурсного потенціалу (дорожчий варіант) дозволяє вирішити в бажаному напрямку низку найважливіших економічних проблем: збільшення обсягу виробництва продукції, підвищення її якості, підвищення рівня концентрації виробництва, зниження (або уповільнення зростання) собівартості. Таким чином, ефективність діяльності промислових підприємств значною мірою визначається тим, наскільки результативно вони використовують наявні в своєму розпорядженні ресурси, сукупність яких утворює їх ресурсний потенціал.

ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПОБУДОВИ ТАРИФНОЇ СУКУПНОСТІ АВІАКОМПАНІЯМИ

Панасюк І.П., НАУ, м. Київ, Україна

На сьогоднішній день питання забезпечення стабільної діяльності авіакомпанії зводиться, в основному, до якісного механізму формування тарифної політики. Основним вектором роботи тарифної політики є тарифна сукупність, що являє собою певний набір тарифів авіакомпанії, побудований для різних ситуативних станів авіакомпанії та її зовнішньоекономічної стабільності. Основними передумовами формування тарифної сукупності слід виділити наступні: необхідність контролю загального рівня тарифів для обмеження інфляційних процесів; потреба розробки та формування певних норм, що стосуються різних ситуацій в авіакомпанії для забезпечення її стабільної роботи; безпосередній вплив галузей економіки та соціальної сфери при порушенні їх нормальної роботи на стабільність роботи авіакомпанії.

Аналіз сучасного стану ринку авіаційних перевезень дозволив виділити наступні фактори впливу на формування тарифної сукупності: різні умови побудови та застосування авіаційних тарифів. Вартість надання послуги залежна від ряду чинників. Отже, необхідно застосувати не загальні рекомендації щодо формування тарифів, а конкретизувати їх до певних домінуючих факторів впливу на тариф; вплив на авіаційні послуги і, тим самим, на ринковий стан, споживача авіаційних послуг.

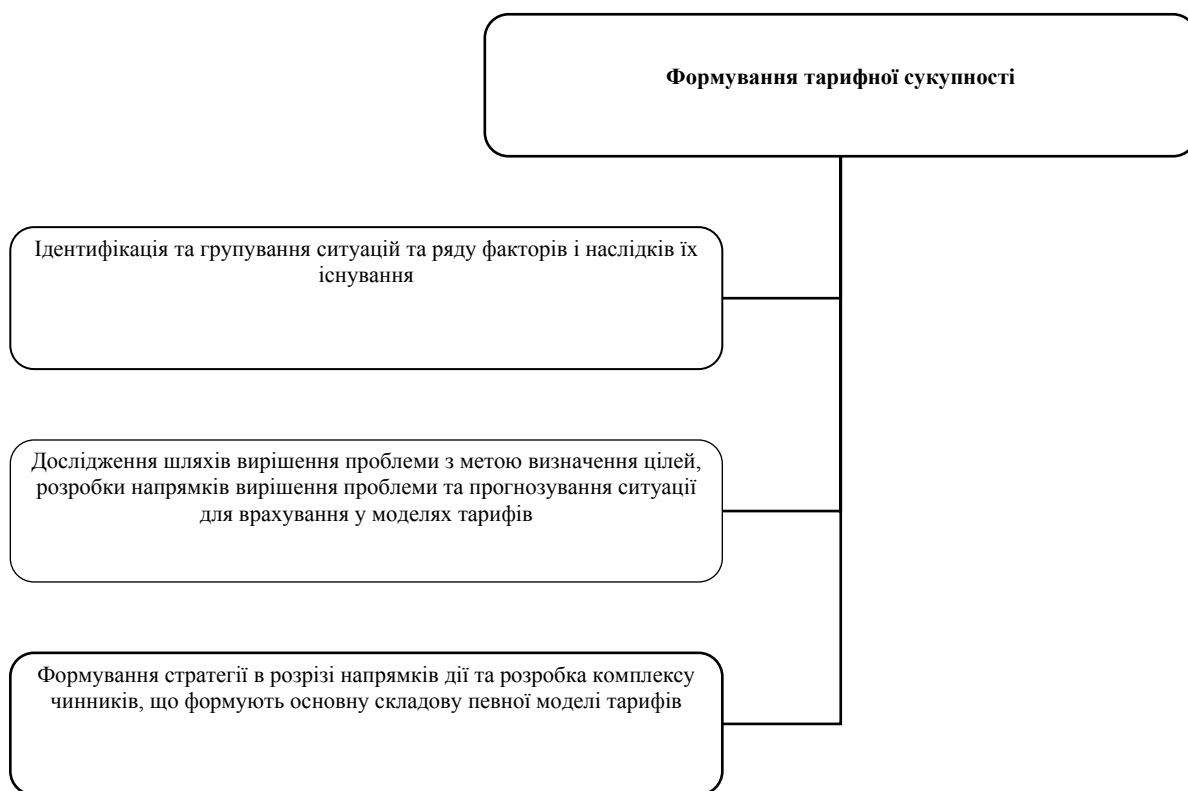

Рис. 1. Системний підхід до розробки стратегії вирішення проблем формування тарифної сукупності авіакомпанії